

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Pénteken 25. Mártiusban 1791.

Nints ezen a' Világön egy igazabb mondás, mint az: hogy minden ember hazud. Ha tehát a' *Kurirnak* valaki azt találná mondani: hogy hazud — igazat mondana; de ha maga magáról ez azt állittaná; hogy ő soha nem hazud; hazudna. Mi hazudunk; de mikor állítottuk, hogy mi *Évangélium*at, vagy *Legendát* írunk? soha sem. Végyük-fel e' leg-bőltsebb Könyvirókat — hól irt tsak keető egy húron, hogy egy más ellen ne hazudtak volna? Hát mi hogy ne hazudnánk; kiknek tsupa látás, hallás, és olvasás minden irásunk fundamentom köve. P. O. Én soha *Szisztovban* nem jártam — Nemzetünk Követje Gr. *Eszterházy* Ferentznek Szállását égni nem láttam; de itt Bétsben közönségesen belzéllek, hogy ezen drága Urnak Szállását *Szisztovban* éltzakának idején meg-gyujtották volna; mel.

mellyet magával vitt Magyar Húszárja észre vévén,
 fel-kapta Urát egy lepedőben ágyából, és alig vi-
 hette ki szerentsésen a' tűzből, midőn a' ház le-
 omlott, és minden oda égett. — Már most mond-
 ja valaki, hogy hazudak — bár adná Isten, hogy
 az offélékbe mindenkor hazudnék. — El-menete-
 kor egy olly rendelést mondanak, hogy hátra ha-
 gyott legyen ő Felsége, mely szerint a' N. M. K.
 Testőrök Sergétől a' Kurirság el vétetett, és ezután
 a' Polgári Rendből lesznek a' Kabinét Kurirok ;
 kiknek minden Státzióra egy aranyak leszén. En
 nem bánám, ha itt-is hazudnék ; de félek tölle,
 hogy igazat mondanak. Eddig minden Kurir Gárda
 Tisztnek napjára 6 R. forintja vólt, és ezen kívül
 a' Gárdabéli fizetése ; most pedig a' lejendőknek
 minden Státzióra 1 arannyak leszén, és így keves-
 be kerül. — Ugy haljuk, hogy ő Felsége el-me-
 netelekor azt hagyta vólna ezen Nemes Testőrözö Se-
 reg Elöljáróinak, hogy mig meg-érkeznek egy plá-
 numat dolgozzanak, melly szerint ezen Nemes Se-
 regben lévő ifjuság mind a' hadi, mind más dol-
 gokban palléroztassék, hogy a' Státusnak idővel
 annál hasznosabb tagjai lehessenek. Bölts atyai
 gondolat ! Ha a' Nemes Testőrözök 3 ezteendőnél
 tovább soha ezen Tizti Seregben nem ültenek vól-
 na, ha a' Kurirság után vénségig nem várakozta-
 nak vólna, ha itt a' hadi életre készítettének vól-
 na ; 10 Generálisainkal, 100 Stábális Tizteinkel
 több vólna most az Armadánál a' Magyar Nemes-
 ség közzül — mely szép kofzorúja vólna e' Nemeze-
 tünknek ! Bölts a' Monárkha tzelja ! — Mind a'
 két : — ugy nevezett — *Protestáns* vallásnak a' jö-
 vő Augústusnak 16-dikára kérték ő Felségétől a'
Synodusra való engedelmet. Még ugyan válaszfok
 nem adatott ; de minthogy az Ország Törvénye sze-
 rint e' nekik meg-engedtetik, kéttség kívül meg nye-
 rik. — Hertzeg *Albert* minden nap jobban érzi ma-
 gát, és szem-látomást gyógyúl ; melyre nézve, meg-
 gyógyulásával Belgium-felé indul. — Ama hires
 vitéz Májor *Szarvasi Ur* már határainkba bé érke-
 zett

zett a' Török fogságból, és már Bétsbe érkeztek egy néhányon ezek között; de — fájdalom!! úgy értjük, hogy a' kik a' 3-dik tsapatban hozatnak vala ki ezen fogságból, meg-akadályoztattanak, és ez nem jó jel a' Békeségre. Bár tsak hazudnék benne: azt állítják némellyek, hogy a' Pruszussal el-kerülhetetlen háborunk lenne — de akár hogy legyen ez — azt-is állítják a' Közönséges Levelek, hogy nem régiben egy Muszka Kurir érkezett volna Bétsbe ki azt a' hirt hozta volna, hogy az Orosz Tsászárné el-tökélette magában, hogy a' Portával való háborut, török szakad, tovább folytatja, és így a' kötés szerint adandó 36-ezer fegyverest kérte volna az Auszriai Háztól. Meg-edgyez ezzel egy más Pétersburgi tudosítás, melyben az iratik: — Minden Europai Kabinétoknak mozgázt számba sem vévén, a' mi Udvarunk magát meg-határozta, hogy a' maga fel-tett tzielja mellett maradjon. A' mi Udvarunk a' Portával való háborut nem kereste, hanem az izente ellenne egy olyan időben, midőn ez tsak nem készületlennek gondoltatnék; azért már most meg-akarja a' maga erejét mutatni, és ellenségét alázni. — A' Muszka Tábor és hadi erő hitel felett nevekedik — meg válik mit szül az idő — én Török Uramék nem jót jövendőlhettek. —

Béts. Ezen folyó hónapnak 16-dikán a' Tsászár, Nápolyi Királyné, 's a' Fő Hertzegek ő Felségek Grátzba ebédeltek, a' Felséges Urunk a' Fő Hertzegekkel ebéd után azonnal útját továbbá folytatta, hanem a' Felséges Nápolyi Királyné a' F. fő Hertzeg Alsószonyokkal még más nap reggel indulá el Grátzból. — Ha a' Vadak még egyszer úgy szolhatnának, mint *Ézopus* őket egy időben szolni megtanította vala, merem mondani, hogy tsak *Conspiratit* tsinálnának a' Neápolisi Felség ellen, hogy e' még az úthán-is úgy üldözi szegényeket: ugyan is ezen Felségnek tetszésére Gróf *Auersberg*, még előre el-ment, és *Labachhoz* közel a' maga jószágában

Sonnegeben egy néhány hajtók által 6 Medvéket, 7 Farkasokat, és 2 Hiúzokat egybe hajtattott: Harmad napra ide érkeztén az említett Felség, 2 bőmbőlő Medvét úgy találta fül-tön, hogy most a' más Világon fujják a' *Bafsust*.

Minémű jobbitásokat tett légyen ő Felége némely Auszriai Törvényekben, 's nevezetesen a' Házasok el-válása iránt, közelebbről emlékeztünk; most se reményljük hogy unalmára lejezdünk Erd. Olvasóinknak, ha azon tzikkelyt közöljük, melly a' tilalmas egybe keléstől született Gyermekeket illeti. Mert ez a' Tzikkely nem egyéb hanem a' *Leopold* emberekhez való szeretének Gyümöltse, és ellensége azoknak a' vad természetű emberek gondolatjának, a' kik e' féle tilalmas egybe kelésből származott ártatlanokat Szüléik vétkes tselekedeteik, büntetésének tárgyaivá téstik. Éppen mintha ezek nem azonn Isten képeire teremtetett emberek vólnának? mintha az Elmének elevensége, a' Virtusnak díze, ilyen rendű ártatlanokban magának helyet nem tsinálhatna? még bé nem köszöntek e' Világra, már a' gyalázatnak, gyűlölségnek, de több az, hogy, hogy az üldözésnek tzéljai. Más-képpen gondolkozék erről a' mi kegyelmes Fejedelmünk *Leopold*, a' honnan ezt akarja: 1.) hogy ennekutánna senkinek is az ő tilalmas egybe kelésből lett születése, semminémű gyalázatjára, vagy akárminémű boldogulásában, vagy előmeneteliben akadályára ne szolgáljon. 2.) Az, akármi névvel nevezendő tilalmas egybe kelésből született Gyermekeknek táplálásokra, mind addig, valameddig ezek magoknak kenyeret keresni alkalmasok lesznek, kötelesek az ő Szüléi, vagy ezeknek rendes örökös maradéki. 3.) Az ilyen rendű Gyermeknek tartása fő-képpen annak köteletségében fog állani, a' ki vagy tulajdon szája vallástétele által a' *Gyermek Attya*, vagy pedig erősítő okokkal a' *Gyermek Attyának* lenni meg-bizonyittatik. Külömben pedig az Anya tartozik azt tartani. 4.) Az ilyen Rendű Gyermek tartása pedig az Annyának állapotjaihoz képest fog mér-

mérsékelteni, a' honnan az Atyának ugy kell minden eszközökről magának gondoskodni, minden esetre, hogy ne talám az Anya, Gyermek táplálása miatt, a' maga tulajdon Kenyér keresetében meg-akadályoztassék. 5.) Szabadságában ugyan az Atyának, hogy ő a' Gyermek tartásáról az Anyával értekezzék. Ugy mindazonáltal; hogy ha azonban a' Gyermek még-is a' tartásra meg kívántató dolgokban valami fogyatkozást szenvedne, az ilyen esetben a' Tisztviselői Rend, melynek alatta az Atya lejénd kötelesnek esmérje magát, az Atyát törvényes köteletségének akármi módon lejendő tellyesítésére-is reá hajtani. 6.) Az ilyen Gyermek az ő Annyokról fognak neveztetni, de Annyoknak sem Nemesi jussaiban sem ősi tzimereiben nem részesülhetnek. Ha pedig az Atya, maga személlyesen a' Pap és a' Kereszt Atyák előtt megvalja, hogy ő tulajdon ezen Gyermeknek *Attya*, és hogy ezen a' Pap és a' Kereszt Atyák előtt kifejezett vallás-tételét a' Pap és a' Kereszt Atyák allírásokkal meg-erősítve a' Kereszteltek laistromába bé-iktattassék, vagy maga kívánta, vagy jóvá hagyta; már ilyen esetben a' Gyermeket lehet az Atyáról nevezni, de ez az *Attya* nevérol való nevezet, neki *Attyának* sem Nemességéhez, sem ősi czimeireihez just nem ad. 7.) Az ilyen Gyermek, sem *Attyának*, sem Szüléi Rokoninak Örökségeiben törvényesen nem részesülhet. 8.) Ha egy Gyermek születik, és a' születés alkalmatosságával, a' két fél közt van valami Házasságot meg-erőtlenithető akadály, ekkor a' Gyermek még az ő Annyának se lehet törvényes Örökösse. 9.) Ha pedig a' Gyermek tilalmas egybe-keleésből született ugyan, mindazonáltal a' két egybe-költ fél között, semmi Házasságot meg-erőtlenítő akadály nem volna, tehát, ebben az esetben a' Gyermek az ő Annyának törvényes Örökösse lézzen, ha szinte az Anyának törvényes Házasságból született Gyermekai lennének-is. Ha az Anyának Gyermekai nintsenek, még a' Testamentomban se rekerzthetiki törvénytelen Gyermekét,

mekét, abból a' Részből, mellyet néki a' Törvény adott. Ebben az esetben ugyan, ha a' Gyermekek az Anyától a' Testamentomban el mellőztetnék, az Anyai Testamentomat meg nem erőtelenítheti, de törvényes Részéhez just formálhat.

Prágában Septembernek 6 dikán bizonyoson leendő Cseh Országi Koronázásra, minden meg kívántató készülétek tétetnek. — A' Spanyol Országi Királyné Februáriusnak 16-dik napján egy Hertzeg Kis-Aszszonyt hozott e' Világra: ennek fő neve *Mária Therésia*, mely mellé 55 *Fiok nevek* adattak. — Mártziusnak 7-dik napja, Florentziának, sőt az egész Toskánai Hertzegségnek öröm napja vala, mert ekkor olvastatott el Felsőleges Urunknak Felsőbb Akaratja, melly szerint a' maga szerette Toskánai Népeinek jövődöbéli Igazgatójául érdemes Fiát *Ferdinánd* ő Hertzegségét, III-dik *Ferdinánd* nevezet alatt, rendelni méltóztatta.

Frantzia Ország. — Azt tudjuk, hogy a' Király Rokoni Párisból el-mendegáltak. *Moretnél* meg-állitták a' Patrioták a' Kotsit, 's *Passust* kérnek: Ezek ki-húznak két *Passust*, az egyik a' Király, és egy Fő Urnak all irásával vólt meg-erősítve; e' tsak abból állott, hogy ezek *Romába* mennek: ezután ismét egy más, a' Párisi Közönség neve alatt költ *Passust* ki-húznak, a' mellyben e' vólt: hogy a' Párisi Törvény szerint egy Frantzia Hazafinak az Országba szabad akármely felé utazni: minthogy a' két Irás egy-mással ellenkezni láttatott, már szinte Deliberáltak a' Párisi Patrioták, hogy az Utazókat mind addig tartoztassák, mig a' Nemzeti Gyűlésnek ez iránt való akaratját nem vejedik, ha *Jäger Compániához* tartozó izmos Darabon-tok oda nem érkeztén, az Utazókat a' Patrioták kezebből ki nem szabadították volna. Ezen dolog a' Nemzeti Gyűlésnek tudtára adatott, és Febr. 23-dik fel-is olvastatott, 's a' végeztetett, hogy a' Hadi Minister ezen Utazóknak a' Nemzeti Gyűlés híre nélkül történt szabadulásokról számoljon. — A' Frantzia Kaputzinusok Könyörgő Levelet nyújtot-tak

tak bé ő Szentségének, hogy ő Szentsége a' Kapu-
 tzinusoknak Frantzia Országból való ki-költözése-
 ket, 's a' Sz. Péter Örökségében való által költö-
 zéseket engedje-meg, azért, hogy az ő Rendekhez
 illendő módon halhassanak-meg. Ő Szentsége a'
 Kaputzinusok Felsőbb Elöljárójának (*Ordinis Gene-
 ralis*) meg parantsolta, hogy ezt senkinek meg ne
 engedje, és edgyiknek se mérészeljen Úti Levelet
 (*Pasport*) adni: hanem Hazájoknak éppen ilyen
 mostoha Környülállásai között legyenek álhatato-
 sok, és a' magok példájokkal Páztorságokra biza-
 tott juhaikat a' békéséges türesre serkengessék. —
 Felső Burgundiában *Genonnál* éppen az Ország-útja
 mellett, az ide való Lakosok egy fejer köből Osz-
 lopot emeltek. Az Oszlop homlokán ez olvastatik:
*Idegen utazó! mihelyt erre a' földre jöttél, már sza-
 bad vagy: Alól pedig: A' Frantzia szeretete és tsu-
 dája!* Ez után vólt irva, a' *Mirabó, Syajé, Scha-
 pellye, Barnave, Gregoár 's a' t. neveik.* 1790. En-
 nek ellenébe ismés más hasonló Oszlopon ezeket le-
 hetett olvasni: *Az emberségnek gyalázatja, Maury,
 Mirabó;* ennek alatta: *a' Párisi Néptől emeltetett.*
 — Hogy a' Királynak belső emberei közzül, hogy
 a' Frantzia fő emberek közzül, sőt hogy még ma-
 ga-is *Mirabó* akarátja ellen-is Fán múlt ki a' Vi-
 lágból, tsak mint szárnyáló hirt, ugy irhatjuk.

Béts. Ide most az Imperiumból és Lengyel Or-
 szágból annyi fagygyut hoztanak, hogy talám még
 a' bőségen-is túl vagyon. — Annak ugyan már
 közönséges hire vagyon Bétsben, hogy Frantzia
 Országban, egy még hozzá hasonlithatatlan tűz
 gyúladott vólna, és azt akarják némellyek erősitte-
 ni, hogy a' Nemzeti Gyűlésbéliek közzül nem ré-
 giben 40 Députátust akasztott vólna fel a' Nép,
 kik között a' Nagy *Mirabó*-is ott lett vólna, és
 hogy ezek mind a' Király részén lévők lettenek
 vólna; de erről még semmi bizonyost nem mond-
 hatunk. — A' Párisból, ezen hón. 9-dikén költ
 Levelek ugyan azt erősitik, hogy a' Frantzia Ki-
 rály beteg, és sokkal nagyobbban beteg, mintsem
 gon-

gondolhatnók — de, eunyi vég nélkül való zenebonak és viszontagságok között hogy-is ne vólna be-eg és el-tsüggedett! Ezen nyavallyáról sok itéletek és vélekedések vagynak — de a' valóságnak ábrázatján álortza van — még ezután fognak a' véres zenebonák következni.

Angliának Cumberland Tartományában vagyon egy *Withe* nevezetü Ki-kötő-hely. e' mellett fekszik egy Város, a' mely Sóval és Szénnel nagy kereskedési szokott vólt folytatni. Itten hirtelen, midőn ingyen senki se vélné, a' föld szine, mellyen a' Város feküdt, estvéli 6 óra tájban, darabonként süllyedezni kezdett. A' süllyedést olyan ropponás követte, hogy a' Házokból mindenek nagy sirással, jajgatással szaladtak-ki. Ezen süllyedés az egész Kerületbéli föld szinén számláltatott 15000 Geometriai ölekre. 60 — 80 Cselédes Gazdáknak pusztította el ezen véletlenség Házaikat, vagyonnyaiikat. 18 Házak pedig tökéletesen el-süllyedtek.

Hofztód 8. *Mártz.* — Szeméremmel és boszszúsággal olvastuk a' minap egy néhányan *Magyar Kurir* Levelének egy néhány sorait; és itt imé el is végeztük, hogy szemre-hányásképpen meg irjam. — Azt irá t. i. hogy *Nemes Zala Vármegye*, a' 22-dik Febr. ban tartott Köz-Gyülekezeteből a' maga Követjeit, *Spisich* és *Somsich* Urakat vissza akarja a' Diétától hívni, azért hogy hideg R. Catholicusok: Ezt nem akarta a' Vármegye, hanem egynéhányan a' Vármegyebéliek. A' mi Ns Vármegyénkben sok nagy elmék, sok törvényes, sok meg-világosodott emberek vagynak, a' kik észszel, tudománnyal, és fele-

felebaráti-szeretettel, jóra tudják hajtani azokat is, a' kiket, vagy a' buzgóság, vagy az irigység, vagy igazábban, ez amannak színe alatt, meg vakított. Igaz, azt én sem tagadom: hogy van köztünk tiz, tizenkét tüzes tüzes buzgóságú ember, a' ki minden dolgot a' Valláshoz mérsékel, és a' kik valóban fel-tették, sőt már készülteket-is tettek, hogy az Ablegátusokat vizsgálva hívják; de a' Mgos Fő Ispány Ur, ezt jó idején észre vévén, egy szép *Orátziot* monda, melyre a' roszszúl készült szívek el-halgatának; hanem tsak az nehéz nekünk, 's valóban Vármegyénk nagyobb részének, hogy ezeknek hibáját nekünk is tulajdonítják mások, 's nevezetesen a' *Kurir*-is: 's meg-kell vallani, hogy a' Vallás dolgában nehéz-is az okos embernek magát a' koromfüsttől meg-őrizni: mert az Isten ügye forogván fenn; akárki találjon szólni a' Vallás védelmére tsak egyet kettőt; a' többi vagy secundálja a' ki tanulatlanabb, 's maga gondolatlanabb; vagy halgat mint a' Néma, a' ki előre látóbb, 's világosabb elzű; mert hamar *Naturálistának*, *Indiferentistának*, Szabad kőművesnek kiáltják az embert: Innen van, hogy sok megy közönséges petsét alatt a' Vallásdolgában olyan, a' miről ha rá szorítanak, harmada sem úgy itélne a' Vármegyének. Innen van, hogy nállunk is Zala Vármegyében, a' múlt Septemberi Gyűlésben egy buzgó Catholicus Uri ember meg-teszi a' Vallás felől a' Propositiót, öt hat *secundálja*, tsak hamar Deputátzio rendeltetik (mert szent az ügy, meg-kell lenni) a' *Proponens*, és *Secundáns* lesznek tagjai a' *Deputátionak*; el-készül a' munka, más nap el-olvastatik, egynél több az egész Gyűlésben nem mert ellene szólni, az-is tsak azért hogy Protestáns vólt; 's tsak el-mene az ujj *Instructio*, a' Vármegye neve alatt; de már mi erről mit tehetünk, fogadom, hogy ha nem Vallás dolga lett volna, így el nem sült volna: — de hát azért nem kell a' Vármegyéről írni azt is, hogy *representálni*, 's *revocálni* akar: noha mondhatom, mert már régen tudtam, hogy ha korán észre nem

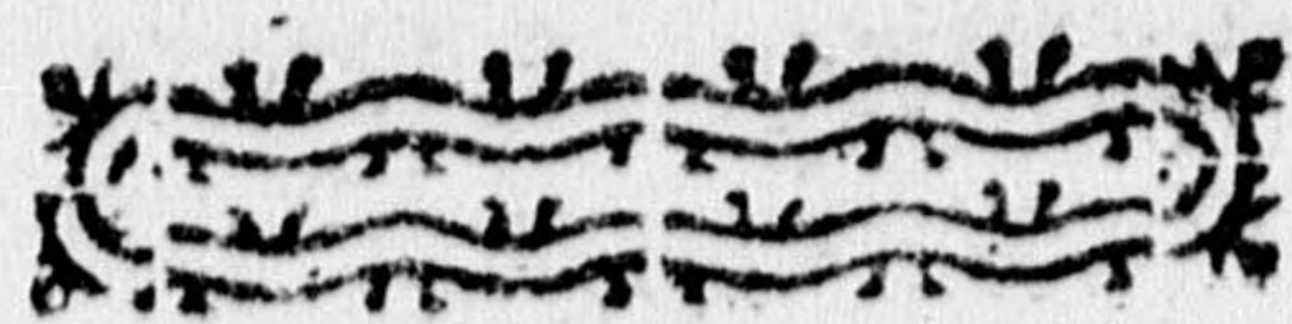

vették, 's elébe nem kerültek volna némely jó szívű Atyánkfiai, már készen vólt tiz tizenként ember Propositiót tenni, és török szakad véghez - is vinni, hogy Megyéak maga magát, ezzel a' keresztes bélyeggel ugyan tsak *formaliter* meg-motskolja. — De imé most fogadom a' *Kurirnak*, hogy tsak jelentse akaratját, hogy illyest akar irni a' Vármegyéről, én inkább meg írom, 's fel-küldöm neveiket, azon Apostoli Individuumoknak, 's le-festem az irigység' kút fejét is, tsak hogy egy néhány ember miatt a' Vármegye betsülete ne szenvedjen.

Pest 13-dik Mártz. — Magyar Országunk nagy Atyának Felséges II-dik *Leopold* példás kegyelmes-ségű ditsőségesen Uralkodó mostani hiv Királyunknak több jó szívű Magyar Városoknak 's Helységeknek követésre méltó példája szerint szerentsésen lett meg-koronáztatása Innepét idvezlette *Izsák* nevezetű Helység - is Pesth Vármegyében 27. Februárii. A' holott-is dél-előtt ugyan a' Sz. Mise végezetivel a' T. Plébánus *Mourlin Péter* Ur. 1. *Tim.* 2: 1, 2. 3. esméretes Verseiből, a' népet Királyunk drága életéért tartozó buzgó esedezésre, fontoson serkengette: Dél-után pedig a' Reformátusok részéről *Tettes Szalay György* Ur, a' *Birák* 9: 12. Versében foglaltatott szavakat: *Jere Szölö-tő Uralkodjál mi rajtunk*, válogatott böltsésséggel, a' mi F. Uralkodó Királyunkra, 's a' Magyaroknak ő Felségéhez való buzgóságokra szabta. A' Tanítás alatt három nevezetes Symbolumokat mondott az említett Prédikátor Ur: az elsőt mindjárt az Prédikátzio elein: *Felséges II. Leopold Magyar Országunk meg koronáztatott Királyának idvezlésére kardomat, életemet, 's véreimet ajánlom.* Erre a' ki - sütögetett mozsárok menydörgő szozatokat adának. *Másodszor* mikor a' Tanító a' Népet a' Királyhoz való hűségére intené, a' Nép képében mint egy maga a' Tiszt. Ur meg felele mondván: *Az egészsz Izsáki Nép, kívánja a' Felség hoszszas élte Világát;* Ezen kívánságokat a' Népnak magok, az mozsárok is ujonnan ki-durrogták. Tanításának szinte végezetin, el-mon-dá

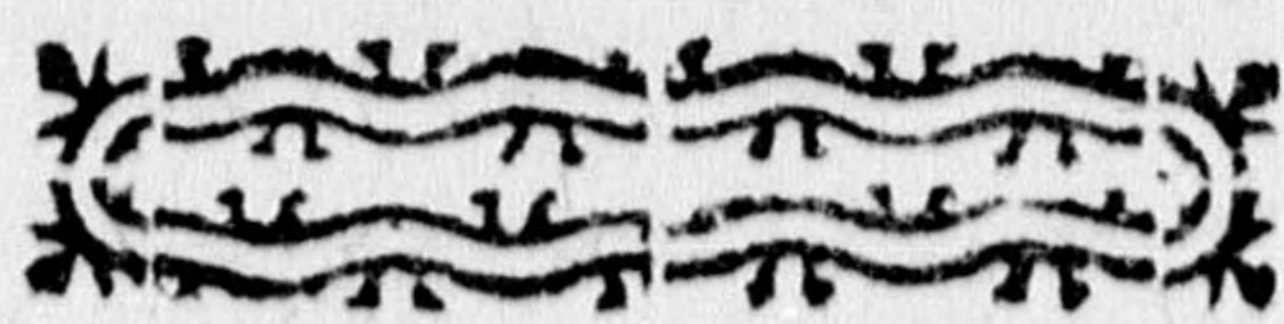
dá a' harmadik felül való Irást-is : *Meg-koronázta az Ég minden hathatós tselekedeit* : mind ezeket befejezték a' kisebb ágyuk fáradhatatlan ropogásai. Ezután egy bizonyos állásra fel vonatott hordón eret vágta, 's ártatlan Vérit, jó Magyar Dofisokkal minden meg-bánás nélkül itta az örvendező köz sokaság; az állás tetején pedig egy vidékbeli Musikus ártatlan furujával olly remeket dudorászott, hogy a' *Bachus* alumnusi szükségesnek itélték nem kevésbe magokat Commoveálni. Azonban el-enyészék a' Nap, de még az öröm nem enyészett vala el, mert a' szem hizlalta magát azon 3 *Illuminációknak* nézésében, mellyeknek egyike vólt T. Sütő Josef Kerületbéli Pénz bé-szedő (Perceptor) Ur Házánál. Itten Tüzben ki vólt az fellyebb említett első felül való Irás, egy gyönyörű szép Magyar Kardal ki-rajzolva; a' második a' Helység Közönséges Háza előtt: a' harmadik a' m. b. néhai B. és Generális *Ortzy* Ur ő Nga Udvari Háza előtt. Ezen estve egy Bál külön szobákban adatott: az első a' T. T. Földes Uraság számára 1-ső Szám alatt lévő Billét mellett, a' második a' Tanátsbéli emberek számára a' 2-dik Szám alatt lévő Billett mellett; a' 3-dik Ház, elegyesleg minden külömbiség nélkül kinek kinek számára vólt rendelve. Az említett Illuminációkat a' festés mesterségét nem kevésbé értő, N. Eskütt *Sütő Sándor* Ur rajzolta, a' jelenvalóknak nem kevés álmélgodásokkal. A' Musikusoknak pedig, minthogy Magyar Királynak idvezlésére Magyar Helységben, Magyar embereknek Magyar nótákat húztanak, Magyar forintok vóltak-is a' fizetések. Ezen egészsz Innepi örömben a' jelenvalókat T. T. említett *Sütő Josef* Ur költsége, 's Uri Magyar indulatja részeltette, annak megmutatásara, hogy a' Magyar, Királyához 's Királyával való tökéletes meg-elégedésből származott örömét, még a' Hazának leg-mostohább környüülálásai közt-is meg-mutatja.

*Az Illyriai Kantzellária erántt ö Felségéhez botsá-
tott Ország • Gyülesi Jelentésnek végzője így kö-
vetkezik :*

„ Ezen Igazságoknak előre lett botsátások u-
tán, méltóztassék Felséged a' nem-edgyesült Görög-
Hitüekről nekünk fel-tett Tzikkelyt kegyelsen meg-
fontolni; bizodalmonk vagyon a' Felséged' böltses-
ségéhez, 's egyenelségéhez, maga meg-fogja esmér-
ni, hogy az említett Tzikkelynek első részében en-
gedtetett polgári jussal, a' második részben fenn-
tartott szabad tettzésü intézése, a' Papság', Ekklé-
fia', Fundátziok', nevelés' és privilégiumok' dol-
gainak meg nem állhat; hogy az Országban lakó
Nép' egy részének különös Kantzelláriája nem lehet;
az Ország' Jussainak bomlása nélkül. Horváth,
Dalmata, 's Tóth Országok, nem *Része* Magyar
Országának; hanem tsak ahoz kaptsolt Részek: mi-
vel mindazáltal — ellent nem állván némelly ma-
gános Törvények — egy polgári Társaságot tesz-
nek Magyar Orzággal: nem különös, hanem min-
denkor ugyan azon Kantzellária által folytattatták
az ő dolgaikat a' Királyok; most pedig, egy olyan
Nemzetnek lenne különös Kantzelláriája, mely Ma-
gyar Országban, 's az ahoz kaptsolt Részekben
nem egy széltiben, hanem másokkal elegyelsen la-
kik; és nem mint *Magyar Orzági* Nép, hanem,
mint más valami, mellyet nem-is tudunk még va-
lóságos nevéen nevezni, igazgattatnék a' Magyar
Királytól, kinek egy Kantzellariusus volt ekkoráig,
Magyar Orzágon által. Nem győzzük bizonyára
eléggé tsudálni, hogy tsak kevéssel is ennekelötte,
F. II. *Josef* Tsászár' és Király' Igazgatása alatt, a'
magok természetekre, 's polgári alkotványokra néz-
ve különböző minden Tartományoknak edgyesítése
vétetett tzélba; most ismét, és talám ugyan azok,
kik a' leg nagyobb Sürgetői valának akkor az ed-
gyeségnek, mind tsak azt javallyák Felségednek,
hogy oltsza-meg az olyanokat, mellyeknek, termé-
szetek 's eredetek szzerint Egynek kell lenni, mint

Ma-

Magyar Országoknak. Mert, valóságos megosztás az, midőn ugyan azon Országban, különböző formájú Igazgatás alá vétetnek a' Nemzetek, mellyek között csak a' nyelv, szokás, avagy vallás tesznek valamelly kevés különbséget. Bizonyos az, hogy a' magok természetekre nézve öszve szerkeztethető dolgoknak egysége, erőiséget; azoknak megosztása ellenben, mellyeknek, a' magok természetek szerint *egynek* kellene lenni, romlást eszközöl. Mi ugyan jól látjuk, hová szélezhathatnak az effélét javallóknak tanácsadások, 's mitsoda hasznat ígérhetnek abból Felségednek; de azon bizodalomnak 's szeretetnek szorgalmatos őrzése — mellynek bizonyosságai, Felségednek egész' Atyai módra hozzánk intézett szavai, a' mellyeknek mi szentül hiszünk — megtartóztat bennünket, hogy a' kemény panaszkodás által valami módon ne sértsünk, tellyes meggyőződéssel lévén különben is a' felől, hogy elég az Atyai szívnak, a' tsupa jelensége is a' fájdalomnak. Mondhatnánk, hogy csak az időre bizzuk, ezen tanácsadások 's rendelések' káros vóltának ki-nyilatkoztatását; de más Országoknak, 's Közöns. Társaságoknak sok, és szomorú példáik kiáltják, hogy mindenkor veszedelmes, egy polgári Társaságnak kettővé való léte; és az említett rendelések nem csak nekünk okoznak bántódást és bajt: hanem Felségednek, sőt magoknak a' nem edgyesült Görög Hitű Lakosoknak is ártalmasok; kiknek mindazáltal ugy adatik eleikbe a' dolog, mintha velek az által valamelly jótétemény közöltetnék. — Mert a' mi Felségedet illeti, hogy újra elő ne hozzuk azokat, a' mellyeket már mondottunk: bizonyos az, hogy örökké jobb ugy Közöns. Társaságot igazgatni, hogy minden egyenetlenségeknek elejek vétettség, mint azoknak támadhatások után vállalni Köz. Biróságot — továbbá, nehéz, sőt lehetetlen az olyan kívánságoknak eleget tenni, mellyeknek semmi Törvény nem szabott határt: mer ha egyedül csak annak tettetésétől függ a' tellyesítés, a' kinek eleibe terjesztetnek a' kívánságok, gyakran nem-akarásnak tulaj.

ajdonítottak az olyanoknak meg-tagadása, mellyeknek tellyesítését a' Közjó nem engedi. De, magoknak a' nem-edgyesült Görög-Hitü Lakosoknak nem lehet kedves, az olyan állapotban való létel, mellynek bizonytalanságát tudják 's tapasztalták. Es mivel annál fogva, néminémüképpen tulajdon részt formálnak: ugyan azon bajoknak lesznek velünk együtt ki-tétetve. Mert mivel elegyessen laknak leg nagyobb részént, Magyar Országunk több Nemzeteivel: mindnyájan ellenkező indulatoktól fognak vezéreltetni, a' mellyeket szokott t i. a' részeknek meg-osztása eszközölni. Ezek, villongásokra szolgáltatnak alkalmatosságot, a' Kantzelláriáknak, és Dikastériomoknak; az igazság-szolgáltató Székeket zürzavarba hozzák, ugy-mint a' mellyek, Felséged' rendeléseit nem más, hanem a' Magyar Kantzellária' útján vehetik. 's. t.

Tudjuk, hogy lesznek olylyanok, kik a' mi értelmünket 's szándékunkat balra magyarázzák, és talám, a' nem-edgyesült Görög-Hitü Polgár Társainkal azt igyekeznek el hitetni, hogy Mi, nem viseltetünk olly indulattal hozzájuk, mint a' minémüvel kellene lennünk Hazánkfiához, és hogy talám némelly szóknak boritékjai alatt azt akarjuk, hogy ők Idegeneknek tartassanak; melly mivel a' mi szives gondolatainkal ellenkezik; tehát, hogy semminémü szin alatt se lehessen azt mondani valaha, és hogy örökös tanúbizonysága maradjon fenn, hogy Mi, a' Felséged 's a' Haza eránt való igaz hajlandóságból igyekeztünk eleit venni azon gonoszoknak, mellyeknek következésektől méltán félünk: ime' akaratunkat nyilvánvalóvá tesszük, melly ez, hogy mind a' polgári, mind az ő vallásokra nézve való Jusok, mind a' Státus' Jótéteményei, úgy közök legyenek a' nem-edgyesült Görög Hitü-Lakosokkal, a' miként közök azok a' Törvényeknek értelmek szerént, magok állapotjokhoz képest a' *Magyarokkal*; sőt, hogy azok is szintén úgy azon Haza' Magyar Fiainak tartassanak, valamint más Nemzetek, mellyek *Magyar Országot*, és az

ahoz

ahoz kaptsoltt Részeket lakják; a' Királyoktól engedtetett Kegyelmekeket is, melylyek az Ország' polgári alkotványával nem ellenkeznek, kivánnynuk nállok meg hagyatni — Felséged' Jussainak azonban, semmi ellenekre valót tenni nem akarunk: mint ezt, a' Felségednek általunk meg küldött Tzikkely is mutatja, a' mellyben mind a' Felséged' Jussai fenn-tartattak, mind a' nem-eggyesültt Görög-Hitűeknek egész polgári Jus adatott, mind az ő privilégiumaik meg hagyattak; a' mellyekre nézve, hogy valami módon azon értelem ne adódjék ezen Rekesztéknek: *mellyeknek mostani birtokában vagynak*; mintha az által a' több Privilégiumok — melylyek a' mi polgári alkotványunkal nem ellenkeznek, de a' mellyeknek birtokban ők, már akár-melly okon, ugyan csak nintsenek — eltöröltetnének: tehát annak helyébe: *a' mellyeknek mostani birtokában vagynak*, örömeit ezt teszszük: *a' mellyek, a' polgári alkotvánnyal nem ellenkeznek.* — Külömben is meg vagyunk felőle győzetteve, hogy a' nem-eggyesültt Görög-Hitűek magok sem akarnak 's akarhatnak olyanokat, mellyek az Ország' polgári alkotványával ellenkeznek. — Hogy ha erre reá nem állana Felséged: mást nem tehetünk; hanem hogy azon Tzikkelyt, a' malleyet Felséged méltóztatott fel tenni, Felségednek maga kinyilatkoztatása szerént is, ha mind kéntelen is, ki hagyjuk: hogy se Felségednek, sem a' nem-eggyesültt Görög-Hitű Lakosoknak, se magunknak vele ne ártsunk. De Mi, Tz. Felségednek esedezünk, 's reménykedünk, méltóztassék az általunk fel tett indító okokat — füleit, az olyan Tanátsosoktól, kik talám a' részrehajlás' Ielkétől vezéreltetnek, el fordítva — bölts, és kegyes szivvel meg fontolni, és a' mint ezek bizonyossan javallani fogják, az általunk már annak-előtte fel küldött Tzikkelyt, ezen Rekesztéknek: *a' mellyek az Ország' Könstitutiójával nem ellenkeznek, a' fenn-ementettnek helyébe való iktatásával, kegyellen el fogadni, 's meg erősíteni: az Illyriai Kantzellária eránt lett Rendelést, avagy csak ama'*

Nagy

Nagy Anyának *Theresiának* emlékezetéért, 's példája szerént — a' ki, mivel károsnak látta az *Illyriai* Deputátzió, el bontotta: következőképpen, hogy ezen *Illyriai* Kantzellária' fel állításának, az 1780-dik esztendei állapotba való vissza - helyhetés' szine alatt se lehessen helye — vissza venni. —

— Mentől szorosabban edgyesíténi Sz. Felséged, bölts tanáts adások szerént *Magyar Ország*nak Polgárit, kiket ollykor a' vallás, és nemzetbéli külömb-ség külön vont vala egymástól; mentől inkább egy hasznokká tevéni mindnyájoknak az egy polgári Társaságot: annál nagyobb lesz a' Kir. Széknek, és Uralkodásnak erősege; és így a' közönséges böl-dogság is. — Az ellenkező törekedéseknek, veszedelmes következései lehetnek. Mentől nagyobb mértékben meg-erősíténi Felséged a' Magyar Nemzetbe öntött bizodalmat, 's elleve állánd mint szintén Mi, a' bizodalmatlanságnak, a' mellytől ugy firtódzunk, mint köz veszedelemtől: annál inkább meg-gátoltatnak szándékjokban az Ellenségek; annyival jobban meg-fogja Felséged tapasztalni, hogy a' Magyarok tulajdon böl-dogságokat, az uralkodó Háznak 's Felségednek ditsőségekben és böl-dogságában helyheztetik; kinek kegyelmességébe ajánlva, örökös alattvalói buzgósággal vagyunk. Adatott a' Mi Ország - Gyüleséi Ülésünkből, mely 1791-dik Esztendő' Mártziusának 5 dik napján tartatott *Pozsonban*.

Szentséges Felségednek

Leopold Nárdorispány m. k.

Primás *Battyáni*

(P. H.)

József m. k.

alázatos Káplánnyai, és Szol-gai, 's örökre hiv Jobbágyi, *Magyar Ország*nak, 's az ahoz kaptolt Rélzeknek, Ország Gyülesen edgyütt lévő Státusi és Rendjei.